

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Expertisecentrum Omgaan met Verlies

Riet J.M. Fiddelaers-Jaspers

Schokkende gebeurtenissen in het leven van leerlingen

Hoe school kan bijdragen aan preventie van trauma's

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Levensgebeurtenissen

- 'Dagdagelijkse' gebeurtenissen: geven structuur en veiligheid
- Stressvolle gebeurtenissen: maken je weerbaar en sterk, belastend maar denkbaar
- Ingrijpende gebeurtenissen: nooit gedacht dat dit je zou overkomen: crisissituaties en traumatiserende ervaringen. Ondenkbaar.

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Ingrijpende gebeurtenis

- Verlies heeft een bedding nodig, waar het erkenning krijgt, waar het mag zijn.
- Voorkomt dat het dieper ingrijpt dan nodig is.

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Wat maakt extra kwetsbaar?

- Jongere alleen laten bij de bedreigende gebeurtenis en in de periode daarna
- Onzekerheid/verwarring
- Als jongere weet niet waar het aan toe is
- Als jongere te zware last op de schouders krijgt/neemt

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Ingrijpende gebeurtenis

- Heeft een bedding nodig, waar het erkenning krijgt, waar het mag zijn.
- Als dat niet gebeurt dan wordt het steeds dieper ingeslepen en ontstaat een **verliestrauma**.

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Naar school

- School is afleiding, op school is alles normaal
- Soms onbegrip en ongevraagd advies
- Teleurstelling in reacties docenten en/of medeleerlingen
- Onverwachte confrontaties met pijn

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Verliestrauma

Een ingrijpend verlies van iemand om wie de jongere veel geeft of van een wezenlijke levensvoorwaarde. Zoals:

- Verlies door de dood
- Verlies door scheiding
- Verlies van lidmaatschap van een systeem
- Verlies van delen of functies van het lichaam
- Verlies van materiële goederen

Verliestrauma is vaak een familietrauma

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Verliestrauma

De traumatische ervaring maakt de jongere machteloos en hulpeloos en Overvragen/overspoelen hem of haar volledig. Deze ervaring is bij vol bewustzijn niet te dragen.

Prof. dr. Fr. Ruppert, Verwirrte Seele

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Splitsing bij traumatiserende verlieservaring

De identiteit deelt zich. Naast het gezonde deel ontwikkelen zich twee delen.

- Een draagt de last van de traumatische ervaring.
- Het andere deel maakt zich los van de ervaring: het overlevingsdeel (schildwacht).

Expertisecentrum
Omgaan met Verlies

Er over praten?

- Jongens versus meisjes
- Leeftijd waarop de verlieservaring plaatsvond
- De ziel spreekt vaak andere taal: gedichten, tekeningen
- Stilte/aanwezigheid

